

مطالعه چرخه زندگی پروانه برگ‌خوار استبرق

Danaus chrysippus L. (Lep.: Nymphalidae) در استان بوشهر

سید رضا گلستانه^{۱*}، حسن عسکری^۲، شیلا گلدسته^۳، ابوالفضل دوستی مظفری^۴، ناصر فرار^۱

۱- مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان بوشهر

۲- موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، تهران

۳- گروه حشره‌شناسی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اراک

۴- گروه گیاهپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جهرم

چکیده

پروانه برگ‌خوار استبرق (*Danaus chrysippus* L. (Lep.: Nymphalidae)) مهمترین آفت درختچه استبرق *Calotropis procera* Aiton در استان بوشهر می‌باشد. لاروهای این حشره از برگ و سرشاخه‌های جوان استبرق تغذیه نموده و ضمن ایجاد خسارت باعث ضعف عمومی و کاهش رشد گیاه می‌شوند. این تحقیق با هدف مطالعه مدت زمان مراحل مختلف زندگی آفت در طول سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۶ در منطقه آبخش استان بوشهر انجام شد. نمونه‌برداری در طبیعت به‌طور هفتگی، به‌صورت تصادفی و به روش نمونه‌برداری خوشه‌ای دو مرحله‌ای در طول سال انجام شد. جهت بررسی چرخه زندگی، مراحل نابالغ این حشره از طبیعت جمع‌آوری و در ظروف پتری ۸ سانتی‌متری و ظروف پرورش ۱۰×۱۲ سانتی‌متری در آزمایشگاه و در شرایط (دمای ۲۵±۲ درجه سانتی‌گراد و ۲۲±۲ درجه سانتی‌گراد، رطوبت نسبی ۶۰±۱۰ درصد و ۱۶ ساعت نور در شبانه روز) در انکوباتور پرورش داده شد. نتایج نشان داد که حشرات کامل در اواخر بهمن‌ماه سال ۱۳۸۵ به‌تدریج در طبیعت ظاهر شده و تخم‌گذاری نمودند. این پروانه در طبیعت استان بوشهر دارای ۵ نسل هم‌پوشان در سال می‌باشد. در آزمایشگاه، دوره تفریح تخم ۳/۴±۰/۱ روز و ۴/۵±۰/۱ روز، دوران لاروی ۱۲/۵±۰/۲ روز و ۱۹/۱±۰/۴ روز و دوران شفیرگی ۱۴/۶±۰/۷ روز و ۹/۸±۰/۳ روز به ترتیب در دماهای ۲۲ و ۲۵ درجه سانتی‌گراد به طول انجامید. کل مراحل زندگی این پروانه از تخم تا ظهور حشره کامل ۲۶/۷±۰/۸ روز و ۳۷/۸±۰/۵ روز به ترتیب در دماهای ۲۲ و ۲۵ درجه سانتی‌گراد تعیین شد. در طول فصل تابستان و زمستان هیچ مرحله‌ای از زندگی این پروانه در منطقه آبخش مشاهده نشد.

واژه‌های کلیدی: چرخه زندگی، پروانه برگ‌خوار، استبرق، *Danaus chrysippus*، استان بوشهر

*نویسنده رابط، پست الکترونیکی: Golestaneh53@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله (۸۷/۱۰/۵) - تاریخ پذیرش مقاله (۸۸/۲/۲۲)

